

Klar vänstervridning när fogsvansar sågar

Alla elmaskiner må ursäkta men fogsvansen är långt ifrån utmönstrad från svenska byggarbetsplatser. Detta klassiska verktyg med räven som förebild, har nu varit föremål för byggarens prövning. Testpanelen konstaterar att klassikern har moderniserats och att vissa modeller är vänstervridna.

TESTPANELEN

Richard Drotte
Stockholm

Specialitet: Kontorsinredning och byggnationer. Lång erfarenhet.

”Nuförtiden har man ju maskinerna, men det är fortfarande lägen där man behöver en fogsvans.”

Tommy Bergström
Gnesta

Specialitet: All-roundbyggare med lång erfarenhet.

”För att få en vettig såg måste man ge 150 till 200 kronor.”

Per Henriksson
Alingsås

Specialitet: Många års erfarenhet av kök, både från butik och egen tillverkning. Arbetar numera som säljare på byggvaruhus.

”Jag måste säga att jag har väldigt lätt för att såga rakt. Men med två av testets sågar var jag tvungen att kompensera, för de drog åt vänster.”

TESTPANELEN HAR fått ägna sina krafter åt fyra modeller av fogsvansar. Fyra varumärkesleverantörer har inbjudits att delta i testet – Bahco, Irwin, Stanley och svenska G-man. Varje leverantör fick själv välja ut en lämplig modell ur det egna sortimentet med den enda utgångspunkten att målgruppen ska vara proffsbyggare. Det är en skillnad mot tidigare då *byggaren* bestämde i vilken prisklass de testade verktygen skulle tillhöra. Det gör vi inte längre. I bedömningen av ett verktygs kvalitet och konstruktion vägs priset numera in. Dyrast brukar ofta också vara bäst men det är inte alldeles säkert att den därmed är mest prisvärd.

SE SJÄLV! I testet får du reda på var panelens prismässiga smärtgräns går för en fogsvans. Och det visar sig att det också finns proffsiga användningsområden för lite mer hobbybetonade verktyg.

– Jag har alltid trott att en ny såg är en bra såg. Men nu när jag fått testa fyra på en gång inser jag att det verkligen är skillnad på fogsvans och fogsvans, säger Per Henriksson, en av medlemmarna i *byggarens* testpanel.

Ytbeläggningar, styvhet, tandutformning är några av de detaljer som kan göra stora skillnader.

ALL MODERN UTFORMNING är dock inte bara av godo:

– Idag har nittio sågar av hundra framlutade tänder, vilket naturligtvis ger ett effektivare skär, men jag efterlyser rakare tänder på fler sågar. Då blir det finare snitt eftersom det blir lättare att börja och avsluta en sågning, anser Per Henriksson.

– Nuförtiden har man ju eldrivna maskiner, men det är fortfarande lägen där man behöver en fogsvans. Och den måste vara styv, annars nyper den, säger testsågaren Richard Drotte.

Gammal såg med högt pris; 26 000 kronor.

Urgammal rävsvars

Fogsvansens föregångare utvecklades i Egypten redan för cirka 6 000 år sedan. Fynd på Gotland avslöjar att vikingarna använde handsågar med trähandtag. Men det är tyska snickares fantasier som ligger bakom namnet fogsvans. Fuchschwanz – rävsvars. I Sverige översattes det först till fuxsvanssåg innan det slutligen förenklades till fogsvans.

Ordet såg är betydligt äldre än fogsvans. På fornsvenska hette det saagh.

Romarna kan ta åt sig äran av att ha utvecklat den knipfria sågen med vinkelställda tänder. Det skedde för cirka 2 000 år sedan. Källor: www.ordbruket.com och www.g-man.se

Vilka verktyg vill du att byggaren ska testa? Skicka förslagen till: peter.norrbohm@vtf.se

Testansvariga: Anders Modig
Peter Norrbohm

BYGGARENS SÅGTEST

Modell: Bahco Superior 2600

Cirkapris: 143 kr. till 279 kr. beroende på inköpsställe

Leverantörens ord: Unik ytbehandling som minskar friktion och motverkar rost. Tjockare klinga ger rakare sågning. XT-tandning. Behöver inte filas.

Goda sidor

RD: En riktigt bra såg. Bra skär, styvt blad och teflonbehandling.

TB: En riktigt bra såg. Bra skär, styvt blad.

PH: En riktigt bra, väldigt styv såg. Rena, snygga, raka snitt. Skönt handtag.

Dåliga sidor

RD: Prisspannet är stort. Om man har otur kan den vara väldigt dyr.

TB: Upp till 200 är ett bra pris, sedan blir den för dyr.

PH: Om man måste betala mer än 200 kronor tycker jag att det är över smärtgränsen.

Slutomdöme:

RD: **TESTFAVORIT!** Men priset måste vara under 200 kronor, annars väljer jag G-man.

TB: På kort sikt en jättefin såg. Jag upplever att teflonet försvinner efter daglig användning i ett par månader. Då är tänderna fortfarande vassa, men utan teflonet nyper den så mycket att den blir i princip värdelös.

PH: **TESTFAVORIT!** Utan tvekan testets bästa såg.

Modell: G-Man 229H22

Cirkapris: 135 kr.

Leverantörens ord: Har så kallad 3-fas tandning, vilket betyder att den har tre skärvinklar. Elva tänder per tum. En ganska fintandad såg som passar för allroundarbeten.

Goda sidor

RD: Styv i bladet, sågar bra, greppvänlig tack vare gummiklätt handtag.

TB: Bra skär, enormt fina, täta snitt. Bra utformning på handtaget.

PH: Relativt styv klinga, skär bra.

Dåliga sidor

RD: Drar lite vänster.

TB: Har inget negativt att säga.

PH: Drar åt vänster.

Slutomdöme:

RD: Det här är en bra proffssåg med ett tillräckligt styvt blad.

TB: **TESTFAVORIT!** Priset är verklighetstroget för den här sågen, en riktig kvalitetssåg som är mest allround av alla fyra.

PH: Det här är en medelbra såg. Den sågar bra, men intrycket dras ner av att den drar åt vänster.

Modell: Irwin Plus

10503626 – 770, 550mm HP 7T/8P

Cirkapris: 69 kr.

Leverantörens ord: Klinga av förstaklassens C75 fjäderstål för maximal kraftöverföring. Nytt ergonomiskt 2-komponents handtag garanterar optimalt grepp. Knivskarpa, dubbelslipade tänder som skär i båda riktningarna.

Goda sidor

RD: Vassa tänder. Billig.

TB: Priset gör att man inte behöver vara rädd om den.

PH: Bra grepp, jättebra skärpa. Bra pris.

Dåliga sidor

RD: Väldigt sladdrig och vobblig, mycket vekare än de andra.

TB: Vinglig, dålig spänst.

PH: Drar åt vänster. Väldigt fladdrig, nyper, grova snitt.

Slutomdöme:

RD: Man får ju två sågar till priset för en när man jämför. Men det här är bara en såg man köper om man ska såga gips eller glömt sågen hemma.

TB: När det gäller trä känns den mer som en hobbysåg än en proffssåg – man får vad man betalar för. Men det är en bra billig såg att ha till gips och spånskivor.

PH: Den funkade ju. Men mer som en slit- och-slängsåg till gips och spånskivor. Med det priset är det inte hela världen om man stöter på en spik eller sliter ut den snabbt.

Modell: Stanley 1-20-088

Cirkapris: 147 kr.

Leverantörens ord: Får bra respons bland hantverkare för att den är mycket aggressiv och att man får extremt mycket för pengarna.

Goda sidor

RD: Skär OK.

TB: Sågar bra och lätt. Stabil, bra brett.

PH: Sågar väldigt bra, bra grepp, bra skärpa.

Dåliga sidor

RD: Drar lite vänster. Sågar inte tillräckligt brett, vilket gör att den nyper lite grann.

TB: Lite för stora tänder, vilket ger ett väl grovt sågsnitt.

PH: För grova tänder, vilket gör att den inte sågar rent. För högt pris för en renodlad grovsåg.

Slutomdöme:

RD: Det är en konventionell såg som känns för dyr jämfört med de andra i samma prisklass.

TB: Den sågar ju bra, men grovheten gör den lite begränsad, man kan inte använda den till finare grejer.

PH: Som sagt en effektiv såg, men jag är väldigt emot den grova tandningen.

Alla priser är exklusive moms.